

Brussel, 2 oktober 2025
(OR. en)

13244/25

SOC 625
EMPL 412
GENDER 177
ANTIDISCRIM 86
JAI 1316
DROIPEN 109

NOTA

van:	het secretariaat-generaal van de Raad
aan:	het Comité van permanente vertegenwoordigers/de Raad
nr. vorig doc.:	12756/1/25 REV 1
Betreft:	Ontwerpconclusies van de Raad over geweld tegen vrouwen en huiselijk geweld: preventie, vroegtijdige opsporing en interventie - <i>Goedkeuring</i>

1. Het voorzitterschap heeft ontwerpconclusies van de Raad opgesteld over “geweld tegen vrouwen en huiselijk geweld: preventie, vroegtijdige opsporing en interventie”.
2. Op 3 juli, 4 september en 22 september 2025 heeft de Groep sociale vraagstukken de conclusies besproken.

3. Er is een beginselakkoord bereikt over de ontwerptekst in de bijlage bij deze nota.
 4. Het Comité van permanente vertegenwoordigers wordt verzocht de ontwerpconclusies in de bijlage bij deze nota toe te zenden aan de Raad Epsco, met het oog op de goedkeuring ervan tijdens de zitting op 17 oktober 2025.
-

**Ontwerpconclusies van de Raad over geweld tegen vrouwen en huiselijk geweld: preventie,
vroegtijdige opsporing en interventie**

WIJZEND OP HET VOLGENDE:

1. Gendergelijkheid en mensenrechten zijn Europese kernwaarden. Gelijkheid van vrouwen en mannen is een grondrecht en een fundamentele waarde van de Europese Unie, verankerd in de Verdragen en in het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie (hierna: het “Handvest” genoemd).
2. In artikel 8 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie is bepaald dat de Unie er bij elk optreden naar streeft “de ongelijkheden tussen mannen en vrouwen op te heffen en de gelijkheid van mannen en vrouwen te bevorderen”.
3. Het Handvest bepaalt dat “de gelijkheid van vrouwen en mannen moet worden gewaarborgd op alle gebieden” en dat “eenieder [recht] heeft [...] op lichamelijke en geestelijke integriteit”.
4. Geweld tegen vrouwen en huiselijk geweld, met inbegrip van seksisme, zijn geworteld in de historische en structurele ongelijkheid in de machtsverhoudingen tussen vrouwen en mannen. Het zijn vormen van gendergerelateerd geweld die voornamelijk door mannen aan vrouwen en meisjes worden toegebracht. Het voorkomen en bestrijden van geweld tegen vrouwen en huiselijk geweld is een maatschappelijke verantwoordelijkheid, aangezien geweld de gendergelijkheid en het recht van vrouwen en meisjes op gelijkheid op alle gebieden van het leven ondermijnt, hun gelijke deelname aan de samenleving en de arbeidsmarkt belemmert en kan leiden tot ernstige gezondheids- of veiligheidsproblemen, zelfs met de dood tot gevolg. Crisissituaties en conflicten vergroten het risico op gendergerelateerd geweld aanzienlijk. Samenlevingen die vrij zijn van geweld tegen vrouwen en huiselijk geweld zullen niet alleen gezonder en veiliger zijn, maar ook welvarender en democratischer.

5. Geweld tegen vrouwen en huiselijk geweld kunnen veel verschillende vormen aannemen, waaronder fysiek geweld, psychisch geweld, seksueel geweld, economisch geweld, door technologie gefaciliteerd geweld, genitale verminking van vrouwen, gedwongen huwelijken, eergerelateerd geweld en femicide. Patronen die verband houden met geweld tegen vrouwen en huiselijk geweld omvatten ook dwingende controle.
6. In overweging 6 van Richtlijn 2024/1385/EU ter bestrijding van geweld tegen vrouwen en huiselijk geweld wordt erkend dat geweld tegen vrouwen en huiselijk geweld kunnen worden verergerd wanneer zij gepaard gaan met discriminatie op grond van een combinatie van geslacht en een andere grond of andere gronden van discriminatie zoals bedoeld in artikel 21 van het Handvest. Bovendien kunnen bepaalde slachtoffers een verhoogd risico op geweld lopen, afhankelijk van hun specifieke omstandigheden, waaronder de in overweging 71 van de richtlijn genoemde omstandigheden.
7. Eurostat, het Bureau van de Europese Unie voor de grondrechten en het Europees Instituut voor gendergelijkheid (EIGE) merken in de EU-enquête naar gendergerelateerd geweld 2024 op dat, hoewel de meerderheid van de vrouwen die het slachtoffer zijn geworden van geweld dit heeft verteld aan een persoon in hun naaste omgeving, slechts 1 op de 5 contact heeft opgenomen met een zorgverlener of sociale dienstverlener en slechts 1 op de 8 bij de politie aangifte heeft gedaan van het incident. Dit betekent dat omstanders een centrale rol kunnen spelen door te reageren wanneer zij geweld tegen vrouwen of huiselijk geweld opmerken of vermoeden, onder meer door het slachtoffer van geweld aan te spreken of te steunen. Eenieder kan een omstander worden wanneer hij of zij merkt of vermoedt dat er sprake is van geweld. Bewustmaking en voorlichting van de hele bevolking zijn daarom van essentieel belang om ervoor te zorgen dat mensen weten hoe zij tekenen van geweld kunnen herkennen, waar zij hulp kunnen vinden en hoe zij het best kunnen reageren of ingrijpen.
8. Kinderen die worden blootgesteld aan of getuige zijn van geweld tegen vrouwen en huiselijk geweld binnen hun familie of gezin, zijn zelf het slachtoffer van geweld en lopen het risico op langdurige lichamelijke en geestelijke gezondheidsproblemen, waardoor hun deelname aan de samenleving, met inbegrip van onderwijs, kan worden belemmerd. Bovendien lopen zij een groter risico om in hun toekomstige relaties aan gewelddadig gedrag te worden blootgesteld of om zelf gewelddadig gedrag te ontwikkelen.

9. Gendergelijkheid en de afwijzing van geweld tegen vrouwen en huiselijk geweld zijn onlosmakelijk met elkaar verbonden. Het EIGE merkt in zijn gendergelijkheidsindex 2024 op dat “waar de gendergelijkheid hoog is, mensen minder geneigd zijn geweld tegen vrouwen door de vingers te zien”, wat aantoont dat “vooruitgang in de richting van een gendergelijke EU cruciaal is om geweld tegen vrouwen uit te bannen”.
10. In maart 2025 heeft de Europese Commissie haar langetermijnvisie om gendergelijkheid te bereiken uiteengezet in haar routekaart voor vrouwenrechten, waarin de kernbeginselen en beleidsdoelstellingen zijn opgenomen, onder meer met betrekking tot het voorkomen en bestrijden van alle vormen van geweld tegen vrouwen en meisjes.
11. Vrouwen en meisjes worden onevenredig vaak blootgesteld aan alle vormen van gendergerelateerd geweld, met inbegrip van de meest extreme en wrede uitingen ervan, zoals femicide. Mannen en jongens kunnen ook slachtoffer worden van huiselijk geweld en kunnen in dit verband worden geconfronteerd met genderspecifieke uitdagingen, aangezien genderstereotypen en schadelijke sociale normen hen ervan kunnen weerhouden contact op te nemen met een persoon in hun omgeving, een behandeling of hulp te zoeken of hun situatie te melden.
12. Volgens de preambule van Richtlijn (EU) 2024/1385 ter bestrijding van geweld tegen vrouwen en huiselijk geweld “moeten de lidstaten maatregelen nemen die de ontwikkeling van schadelijke genderstereotypen voorkomen, om een einde te maken aan het idee dat vrouwen inferieur zouden zijn en aan de stereotype rollen van vrouwen en mannen. Zij kunnen onder meer bestaan uit maatregelen die beogen ervoor te zorgen dat cultuur, gewoonte, godsdienst, traditie of eer niet wordt beschouwd als een reden om strafbare feiten op het gebied van geweld tegen vrouwen of huiselijk geweld te rechtvaardigen of milder te behandelen.”

13. Er is aanzienlijke vooruitgang geboekt zowel op EU- als op nationaal niveau qua inspanningen ter bestrijding van geweld tegen vrouwen en huiselijk geweld, waaronder de vaststelling van Richtlijn (EU) 2024/1385 ter bestrijding van geweld tegen vrouwen en huiselijk geweld en de toetreding van de EU tot het Verdrag van Istanbul. Dit onaanvaardbare verschijnsel blijft echter wijdverspreid en ondergerapporteerd. Daarom moet er meer actie worden ondernomen, met name maatregelen ter verbetering van de preventie en vroegtijdige opsporing van geweld en van het risico op geweld, en maatregelen om interventies tegen geweld aan te moedigen voordat het geweld escaleert.
14. Ondertussen lopen er verschillende strategische kaders die relevant zijn voor gendergelijkheid ten einde, waaronder de volgende mededelingen van de Commissie: de strategie voor gendergelijkheid 2020-2025, het EU-genderactieplan III (GAP III) en het actieplan van de EU inzake vrouwen, vrede en veiligheid (2019-2024), alsook het EU-actieplan tegen racisme 2020-2025 en de strategie voor gelijkheid van lhbtq'ers 2020-2025.
15. Deze conclusies zijn gebaseerd op eerdere besprekingen en politieke intentieverklaringen van de Raad van de Europese Unie, de Commissie, het Europees Parlement en de betrokken actoren op dit gebied, met inbegrip van de in de bijlage vermelde documenten.

DE RAAD VAN DE EUROPESE UNIE ROEPT DE LIDSTATEN OP OM, overeenkomstig hun bevoegdheden en rekening houdend met de nationale omstandigheden:

16. de nodige aandacht te geven aan het belang van preventie, vroegtijdige opsporing en interventie bij de uitvoering van Richtlijn (EU) 2024/1385 ter bestrijding van geweld tegen vrouwen en huiselijk geweld. Met het oog hierop, en om het probleem van onderrapportage aan te pakken, is het bijzonder belangrijk om doeltreffende maatregelen te ontwikkelen en uit te voeren om iedereen die weet of te goeder trouw vermoedt dat er daden van geweld tegen vrouwen of huiselijk geweld zijn gepleegd of dat er daden van geweld te verwachten zijn, aan te moedigen om van deze daden aangifte te doen bij de bevoegde autoriteiten zonder negatieve gevolgen te hoeven vrezen.

17. opleidingen voor werknemers op ter zake doende gebieden te bevorderen, ook voor mensen die met minderheden en moeilijk te bereiken gemeenschappen of met mensen in kwetsbare situaties werken, net als bewustmaking en voorlichting van de hele bevolking, met inbegrip van omstanders, over de toegang tot informatie en advies over veilige en doeltreffende manieren om hulp te zoeken en steun te verlenen of anderszins in te grijpen in gevallen van geweld of een vermeend risico op geweld.
18. sectoroverschrijdende partnerschappen, opleidingen, coördinatie en samenwerking tussen alle actoren te bevorderen om bijvoorbeeld gezondheidswerkers, de politie, rechterlijke instanties, onderwijspersoneel, sociale diensten, crisis- en vrouwenopvangcentra, kinderbeschermingsdiensten en het maatschappelijk middenveld in staat te stellen de risico's en tekenen van de verschillende vormen van geweld tegen vrouwen en huiselijk geweld, waaronder fysiek geweld, psychisch geweld, seksueel geweld, economisch geweld, technologisch gefaciliteerd geweld, eengerelateerd geweld, genitale verminking van vrouwen, gedwongen huwelijken en femicide, alsook dwingende controle, zo vroeg mogelijk op te sporen en vroegtijdig in te grijpen, onder meer door middel van doorverwijzingen.
19. maatregelen te nemen om de economische empowerment en de financiële onafhankelijkheid van vrouwen te bevorderen, onder meer door hun integratie in de samenleving en op de arbeidsmarkt te verbeteren, rekening houdend met het feit dat de financiële onafhankelijkheid van vrouwen hun vermogen om een gewelddadige relatie of situatie te verlaten of te beëindigen kan verbeteren, waardoor verdere escalatie van geweld wordt voorkomen.
20. de ontwikkeling van instrumenten en opleidingen voor gezondheidswerkers, zorgverleners en maatschappelijk werkers te ondersteunen om hen te helpen gevallen van geweld tegen zwangere vrouwen en nieuwe ouders op te sporen, rekening houdend met het feit dat geweld rond de tijd van de zwangerschap en de bevalling kan escaleren, dat de zwangerschap de mogelijkheid biedt om in te grijpen vanwege het frequentere contact tussen slachtoffers, daders, gezondheidswerkers, maatschappelijk werkers en zorgverleners en dat de periode rondom zwangerschap en bevalling daarom een geschikt moment kan zijn om in te grijpen en gewelddadig gedrag een halt toe te roepen.

21. maatregelen te nemen om kinderen te beschermen en te ondersteunen die leven in een omgeving waar geweld tegen vrouwen of huiselijk geweld voorkomt of sprake is van een risico op dergelijk geweld, alsook kinderen die een ouder hebben verloren door femicide of intiem partnergeweld, aangezien zij volwaardige slachtoffers zijn en op die manier het risico wordt verkleind dat deze kinderen later in hun leven gewelddadig gedrag ontwikkelen of zelf slachtoffer worden.
22. bewustzijn te bevorderen, vooral bij kinderen en jongvolwassenen, over gendergelijkheid, gezonde relaties en een cultuur van instemming, met inbegrip van consensuele seksuele relaties, alsook over de tekenen van geweld tegen vrouwen en meisjes en huiselijk geweld, en de omvang en gevolgen ervan, zowel online als offline, en ervoor te zorgen dat zij tijdens hun hele ontwikkeling toegang hebben tot hulp, begeleiding en ondersteuning die aangepast zijn aan hun leeftijd.
23. toegankelijke programma's te bevorderen voor de behandeling van daders, waarbij, indien nodig, hun families worden betrokken en met inbegrip van waarborgen om revictimisatie te voorkomen, teneinde de rehabilitatie van daders te ondersteunen en hun gewelddadig gedrag te stoppen, en ook teneinde de intergenerationele cyclus van geweld te doorbreken.

ROEPT DE EUROPESE COMMISSIE EN DE LIDSTATEN OP OM, overeenkomstig hun respectieve bevoegdheden en, indien van toepassing, met betrokkenheid van het EIGE en het Bureau van de Europese Unie voor de grondrechten:

24. de verzameling, de analyse, de publicatie en het gebruik van gegevens over geweld tegen vrouwen en huiselijk geweld en over de gevolgen van dergelijk geweld voor de slachtoffers en de samenleving te verbeteren en ervoor te zorgen dat deze gegevens ten minste worden uitgesplitst naar geslacht en leeftijdsgroep (kind/volwassene) van het slachtoffer en de dader, en, waar mogelijk en toepasselijk, betrekking hebben op de relatie tussen het slachtoffer en de dader en het soort strafbaar feit, om empirisch onderbouwde en gerichte maatregelen mogelijk te maken, waarbij er ook rekening wordt gehouden met het feit dat geweld tegen vrouwen en huiselijk geweld kan worden verergerd wanneer iemand wordt gediscrimineerd op grond van een combinatie van geslacht en een andere grond of andere gronden van discriminatie zoals bedoeld in artikel 21 van het Handvest en dat bepaalde slachtoffers een verhoogd risico op geweld kunnen lopen, afhankelijk van hun specifieke omstandigheden, waaronder die welke worden genoemd in overweging 71 van de richtlijn ter bestrijding van geweld tegen vrouwen en huiselijk geweld.
25. erkennende dat kinderen die getuige zijn van geweld volwaardige slachtoffers zijn, onderzoek te doen naar geweld tegen vrouwen of huiselijk geweld waarvan kinderen getuige zijn geweest, met inbegrip van de omvang van dit verschijnsel en de langetermijneffecten ervan op de betrokken kinderen, en het bewustzijn te vergroten over het probleem van slachtoffers die getuige zijn geweest van geweld.
26. onderzoek, innovatie, onderwijs en de uitwisseling van beste praktijken bij de bestrijding van alle vormen van geweld tegen vrouwen en huiselijk geweld te bevorderen door middel van preventie, vroegtijdige opsporing en interventie.

27. actieplannen ter bestrijding van geweld tegen vrouwen en huiselijk geweld vast te stellen en uit te voeren, met inbegrip van maatregelen om preventie, vroegtijdige opsporing en interventie te bevorderen, en ervoor te zorgen dat deze plannen multidisciplinair en uitvoerbaar zijn en voldoende financiering ontvangen en dat het maatschappelijk middenveld, met inbegrip van vrouwenorganisaties, tijdens de opstelling van deze plannen op zinvolle wijze wordt geraadpleegd.
28. in de hele samenleving en met name in de onderwijsinstellingen, de bewustmaking over geweld tegen vrouwen en huiselijk geweld te bevorderen, met inbegrip van de omvang en de gevolgen ervan, met bijzondere aandacht voor de rol van omstanders en hun vermogen om in te grijpen, en waarbij zowel vrouwen als mannen worden aangesproken.
29. de betrokkenheid van mannen en jongens als actoren en begunstigden van gendergelijkheid actief te faciliteren en te bevorderen, onder meer door maatregelen te nemen ter bestrijding van genderstereotypen en schadelijke sociale normen online en offline, en door maatregelen te nemen om mannen en jongens te betrekken bij preventie, vroegtijdige opsporing en interventie, rekening houdend met het feit dat kinderen al op jonge leeftijd worden blootgesteld aan wijdverspreide stereotiepe, objectiverende en geseksualiseerde voorstellingen van meisjes en vrouwen, zowel online als offline, die schadelijke genderrollen en -attitudes in stand kunnen houden, en ook gendergerelateerd geweld, met name geweld tegen vrouwen en meisjes, kunnen bagatelliseren. Maatregelen te bevorderen om de geestelijke gezondheid te versterken voor iedereen en om genderstereotypen en negatieve sociale normen, waaronder taboes, te bestrijden die vrouwen en meisjes, maar vooral mannen en jongens, ontmoedigen om zich kwetsbaar op te stellen, waardoor zij minder goed hulp kunnen zoeken wanneer zij die nodig hebben, ook in situaties waarin zij het slachtoffer zijn van geweld of als zij vrezen dat zij geweld dreigen te plegen.

ROEPT DE EUROPESE COMMISSIE OP OM:

30. in de toekomst, bij het ontwerpen van strategische documenten, zoals een afzonderlijke strategie voor gendergelijkheid op hoog niveau voor de periode na 2025, die zowel gerichte maatregelen als de systematische integratie van een genderperspectief in het beleid en de activiteiten van de EU omvatten, daarin maatregelen op te nemen ter bestrijding van geweld tegen vrouwen en huiselijk geweld, zowel online als offline, waaronder maatregelen voor preventie, vroegtijdige opsporing en interventie, zoals opgenomen in deze conclusies.
-

Referenties

1. EU-wetgeving

Richtlijn (EU) 2024/1385 van het Europees Parlement en de Raad van 14 mei 2024 ter bestrijding van geweld tegen vrouwen en huiselijk geweld.

2. Raad

Conclusies van de Raad over de uitbanning van geweld tegen vrouwen in de Europese Unie (doc. 6585/10).

Conclusies van de Raad over de bestrijding van geweld tegen vrouwen en hulpverlening aan slachtoffers van huiselijk geweld (doc. 17444/12).

Conclusies van de Raad over de preventie en bestrijding van alle vormen van geweld tegen vrouwen en meisjes, met inbegrip van vrouwelijke genitale verminking (doc. 9543/14).

Conclusies van de Raad over de sociaal-economische gevolgen van COVID-19 voor gendergelijkheid (doc. 8878/21).

Conclusies van de Raad over economische empowerment en financiële onafhankelijkheid van vrouwen als weg naar werkelijke gendergelijkheid (doc. 8957/24).

Conclusies van de Raad over het versterken van de geestelijke gezondheid van vrouwen en meisjes door gendergelijkheid te bevorderen (doc. 16366/24).

Conclusies van de Raad over het bevorderen van gendergelijkheid in het AI-gestuurde digitale tijdperk: 6e horizontale evaluatie van de uitvoering door de lidstaten en de instellingen van de EU van het actieprogramma van Peking (doc. 9984/25).

3. Europese Commissie

Een Unie van gelijkheid: strategie voor gendergelijkheid 2020-2025 (doc. 6678/20, referentie van de Commissie: COM(2020) 152 final).

Een Unie van gelijkheid: strategie voor gelijkheid van lhbtqi'ers 2020-2025 (doc. 13081/20, referentie van de Commissie: COM(2020) 698 final).

Een routekaart voor vrouwenrechten (doc. 6756/25, referentie van de Commissie: COM(2025) 97 final).

4. Europees Parlement

Resolutie van het Europees Parlement van 16 september 2021 met aanbevelingen aan de Commissie betreffende het aanmerken van gendergerelateerd geweld als een vorm van criminaliteit in de zin van artikel 83, lid 1, VWEU (2021/2035 (INL)).

5. Eurostat, Bureau van de Europese Unie voor de grondrechten en Europees Instituut voor gendergelijkheid

EU gender-based violence survey (EU-enquête over gendergerelateerd geweld), 2024.

6. Europees Instituut voor gendergelijkheid

Intimate partner violence and witness intervention: what are the deciding factors?, 2020.

Combating Cyber Violence against Women and Girls, 2022.

Gendergelijkheidsindex 2024:

https://eige.europa.eu/publications-resources/publications/gender-equality-index-2024-tackling-violence-against-women-tackling-gender-inequalities?language_content_entity=en

7. Verenigde Naties

De verklaring en het actieprogramma van Peking (VN-agenda voor gendergelijkheid en empowerment van vrouwen). Het Verdrag inzake de uitbanning van alle vormen van discriminatie van vrouwen (CEDAW).

8. Raad van Europa

Verdrag van de Raad van Europa inzake het voorkomen en bestrijden van geweld tegen vrouwen en huiselijk geweld (Verdrag van Istanbul) (CETS nr. 210).

9. Andere

Effects of domestic violence on children

(Office on Women's Health, U.S. Department of Health and Human Services, 2024)

<https://womenshealth.gov/relationships-and-safety/domestic-violence/effects-domestic-violence-children#references>
